

Docentenhandleiding

- Leeftijd: 16-18 jaar
- Geschikt voor: bovenbouw voortgezet onderwijs
- Tijd: 40-50 minuten
- Vakgebied: Burgerschap, Mediawijsheid, Nederlands, Maatschappijleer. Daarnaast sluit het aan bij de basis, denk- en leervoorwaardelijke vaardigheden (voorheen 21e-eeuwse vaardigheden).
- Kernbegrippen: cancelcultuur, beeldvorming, publieke opinie

Mediastorm – Beeldcollege Cancelcultuur

Door zaken aan de kaak te stellen op sociale media, kunnen maatschappelijke veranderingen plaatsvinden, zoals gebeurde bij de #metoo-beweging. Schrijver Doortje Smithuijsen ontleedt de Nederlandse cancelcultuur en behandelt een aantal cancel-gevallen in Nederland, zoals Bilal Wahib en Johan Derksen. Maar mensen die het hardst roepen dat ze gecanceld worden, zijn vaak juist het meest onaantastbaar. Schiet cancellen haar doel voorbij?

Bij Mediastorm worden de gebeurtenissen van de afgelopen week in de wereld van media, opiniemakers en beeldbepalers besproken. De presentator buigt zich over kwesties als: hoe komt de publieke opinie tot stand? Hoe wordt die opinie gevoed door de mainstream media, sociale media, de politiek en het lobbycircuit? Wat zien en horen we? Maar misschien nog wel belangrijker: wat zien en horen we allemaal niet?

Leerdoel

Aan het einde van de les hebben de leerlingen meer bewustzijn over hun eigen rol in cancelcultuur, begrijpen ze wat de invloed die cancelcultuur is op de publieke opinie en kunnen ze positieve en negatieve aspecten van cancelcultuur onderbouwen.

Opbouw les

De les bestaat uit een optionele introductieoefening met daaropvolgend het [videofragment Cancelcultuur](#) uit Mediastorm (7 minuten). Na het fragment gaan de leerlingen aan de slag met een aantal individuele verdiepingsvragen op het werkblad. Tot slot gaan duo's met elkaar in gesprek aan de hand van een stelling. Dit gesprek dient als introductie voor het klassikale dialoog over het nut van cancelen en de eigen rol van leerlingen. Eindig de les met een terugblik. Wat nemen de leerlingen mee uit deze les?

Vragen

Keuzeopdrachten

Werkblad

(optioneel) Inleiding cancelcultuur [voor de video]

Schrijf het woord cancelcultuur op het bord en laat de klas termen opnoemen die het eerst in hun hoofd opkomen. Schrijf mee om alle input te verzamelen. Bespreek vervolgens kort de antwoorden en leidt het onderwerp verder in. Bekijk daarna samen de video.

10 min

Cancelcultuur: Een term die is overgewaaid uit de Verenigde Staten. Cancellen is het boycotten of uitsluiten van een persoon of organisatie vanwege ongewenste gedragingen of uitingen (bron: [Netwerk Mediawijsheid](#)).

Individuele verdiepingsvragen [na de video]

- 1) Welk gecanceld persoon kan jij je nog goed herinneren?
- 2) Begrijp je waarom deze persoon gecanceld werd? Waarom wel of niet?
- 3) Verandert jouw mening over iemand nadat diegene gecanceld is? Waarom wel of niet?
- 4) Wat vind je van de cancelcultuur?
- 5) Welk het beoogde doel van cancelen, denk je? Wordt dat doel ook behaald met cancelen?

10 min

De rol van een publiek persoon [na de video]

Laat leerlingen in duo's in gesprek gaan over de volgende hypothese:

20 min

Stel... Je bent een bekend persoon en wordt overal gevolgd, was jij dan al een keer gecanceld? Zo ja, waarvoor? Zo niet, heb je iemand in je omgeving die dan al gecanceld was?

Leg de duo-gesprekken na 5 minuten stil en open klassikaal het gesprek met de vraag:
Wat vinden jullie ervan dat sommige publieke personen gecanceld worden?

Verdiep het gesprek met de volgende voorbeeldvragen:

- Heb je als bekend/publiek persoon een voorbeeldrol? Waarom wel/niet?
- Wat vind je ervan dat gecancelde mensen vaak weer terugkeren van hun gecancelde status?
- Welk effect heeft cancelen op een publiek persoon?
- Welk effect heeft cancelen op de maatschappij?
- Heb je zelf wel eens iemand gecanceld (bijvoorbeeld door geen muziek meer te luisteren van een bepaalde muzikant)? Welke rol speel je zelf in de cancelcultuur?
- Uitdagende vraag: Past de cancelcultuur bij een democratie?

Extra verdieping

Lees [dit artikel](#) van Brainwash waarin schrijver Anne van den Dool de vraag stelt of er nog wel ruimte is voor vergiffenis nu de cancelcultuur in Nederland heerst.

In [deze aflevering](#) van Het Filosofisch Kwintet gaat het over cancelcultuur. In de aflevering komt aan bod waar de dynamiek van deze cultuur vandaag komt, wie er bepaalt wie het zwijgen wordt opgelegd en hoe de online cancel culture overloopt in de fysieke wereld.

[Dit interview](#) met filosoof Daan Roovers gaat dieper in op het onderwerp en de publieke opinie.

Bekijk de Medialogica aflevering [Destroy My Face](#) waarin de cancelcultuur in de kunstwereld wordt onderzocht.

Bekijk [de afleveringen van Mediastorm](#) voor meer verdieping over het tot stand komen van de publieke opinie en de invloed van (sociale) media, politiek en bedrijven.

Tot slot

HUMAN is altijd benieuwd naar de manier waarop het lesmateriaal in de klas is behandeld. Heb je tips en/of aanvullingen voor ons of voor andere docenten? Dan kan je een mail sturen naar educatie@human.nl. Bedankt!

Werkblad Cancelcultuur

1) Welk gecanceld persoon kan jij je nog goed herinneren?

2) Begrijp je waarom deze persoon gecanceld werd? Waarom wel of niet?

3) Verandert jouw mening over iemand nadat diegene gecanceld is? Waarom wel of niet?

4) Wat vind je van de cancelcultuur?

5) Wat is het doel van cancelen, denk je? Wordt dat doel ook behaald met cancelen?
